

แนวปฏิบัติการประกันคุณภาพที่เหมาะสมของโรงเรียนนานาชาติ:

กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย

APPROPRIATE QUALITY ASSURANCE GUIDELINES FOR INTERNATIONAL SCHOOL UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION: GAINESVILLE INTERNATIONAL SCHOOL CHIANG RAI CASE STUDY

ทรงสรรค์ อุดมศิลป์ *, ธีรภัทร์ ประสมสุข *

เพ็ญพรรณ แสงเนตร *, สังวาร วังแจ่ม *

Songsan Udomsilp, Teerapat Prasomsuk

Phenphan Saengnet, Sangwan Wangcham

Corresponding Author E-mail: songsanu@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ขององค์กรตามท่ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ 2) นำเสนอองค์กรที่เหมาะสมและแนวปฏิบัติขององค์กร เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาวิเคราะห์ สำหรับโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย 3) จัดทำขั้นตอนตามแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ตามองค์กรที่นำเสนอ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ หน่วยของการศึกษาคือองค์กรนานาชาติด้านการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรอง 4 องค์กร และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รวมเป็น 5 หน่วยการศึกษา และแนวปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพของแต่ละองค์กรที่ศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร สืบค้นพิมพ์จากเว็บไซต์ขององค์กรที่เป็นหน่วยศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของทุกองค์กรที่ศึกษานั้น มีรายละเอียดที่แตกต่างกันและต่างมีระบบย่อย ๆ ประกอบอยู่ภายในระบบการรับรองคุณภาพของทั้ง 4 องค์กรจากต่างประเทศ โดยที่โรงเรียนที่ขอรับรองการประเมินคุณภาพ ต้องสมัครสมาชิกขององค์กรนั้น ๆ และมีค่าใช้จ่าย แต่การขอรับการประเมินคุณภาพจาก สมศ. ไม่มีเงื่อนไขดังกล่าว
2. องค์กรและแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับการประกันคุณภาพของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ ณ ห้วงเวลาปัจจุบัน คือ สมศ.
3. ขั้นตอนตามแนวปฏิบัติเพื่อรับการประเมินคุณภาพของ สมศ. สำหรับโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) โรงเรียนต้องทำความเข้าใจกรอบแนวทางการประเมินของ สมศ. โดยภาพรวม 2) ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อแสดงความประสงค์รับการประเมินภายนอกจาก สมศ. 3) ประสานงานกับ สมศ. เพื่อจัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมให้ผู้ประเมิน (ถ้ามีการร้อง

* คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

Faculty of Social Sciences and Liberal Arts, North-Chiang Mai University

ขอ) 4) เตรียมการดำเนินงานการประเมิน ออนไลน์ ด้านสารสนเทศและด้านผู้แทนโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้สัมภาษณ์ระหว่างการประเมินประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: โรงเรียนนานาชาติในระบบ, องค์กรต่างประเทศประเมินคุณภาพการศึกษา, แนวปฏิบัติประกันคุณภาพ

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to investigate and analyze the international education quality assurance accordance to the international organizations announced by Education Ministry 2) to propose the appropriate organization and its quality guidelines and standards of educational quality assurance from this study to Gainesville International School Chiang Rai (GISCR) 3) to establish steps of operation process accordance with the proposed organization. This research was qualitative study. The unit of study were comprising of 4 international education assurance organizations and their quality guidelines and standards and the Office of Nation Education Standards and Quality Assessment (Public Organization: ONESQA.) Data collection was conducted from documents and electronic ones of those 5 organizations.

The results of this research found that:

1. Education quality assessment system of each studied organization was comprised of various subsystems and they were different from each other in detail. For the 4 international organizations, except ONESQA, in order to obtain quality assurance assessment, It is necessary for school to be a member of particular organization and its membership fee is required.

2. From the study and analysis, the appropriate organization with its quality assurance guidelines and standards for GISCR for the time being was ONESQA.

3. Appropriate quality guidelines process for GISCR in order to have educational assessment from ONESQA are divided into 4 steps. 1) to study the ONESQA quality assurance guidelines and standards as a whole 2) to contact the office of the Private Education Commission for the external quality assurance of ONESQA 3) to prepare and submit any information requested to ONESQA (if any) and 4) to prepare online site visiting and all stakeholders interviewing by ONESQA.

Keywords: The formal international school, International organization for education quality assurance, Quality assurance guidelines

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 47 ได้ระบุว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4, 2562) ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวครอบคลุมกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติด้วยเช่นกัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยมีสาระสำคัญให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งประกาศแนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ ไว้ ตามข้อ 3 ว่า ให้โรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติทุกระดับ จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานหรือองค์กร แล้วแต่กรณี และเมื่อโรงเรียนแห่งใดได้รับการประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่หน่วยงานรัฐบาลเจ้าของหลักสูตรเฉพาะชาติของประเทศนั้น ๆ กำหนด หรือองค์กรที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ประกาศให้สาธารณชนได้รับทราบว่าโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติแห่งนั้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แนวทางในการปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงศึกษา ตามข้อ 3 (1) ได้กล่าวว่า กรณีโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติที่ใช้หลักสูตรอื่นเฉพาะชาติของแต่ละประเทศให้กำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานรัฐบาลเจ้าของหลักสูตรเฉพาะชาติของประเทศนั้น ๆ กำหนดหรือองค์กรที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) มีดังนี้ 1) Western Association of Schools and Colleges (WASC) 2) Council of International Schools (CIS) 3) Education Development Trust (EDT) 4) New England Association of Schools and Colleges (NEASC) 5) องค์กรอื่นที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ โดย คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

จากแนวปฏิบัติที่ประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการจากที่กล่าวมาแล้ว ในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติ สามารถให้องค์กรนานาชาติที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกได้ จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ณ ปี พ.ศ. 2564 โรงเรียนเอกชนในระบบ ประเภทนานาชาติ มีทั้งสิ้นจำนวน 220 โรงเรียน ทั้งที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ และในส่วนภูมิภาค โรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงรายนับรวมอยู่ในจำนวนนี้ด้วย โรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย

ได้รับการอนุมัติหลักสูตรเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558 เปิดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับชั้นเกรด 7 (มัธยมศึกษาปีที่ 1) - เกรด 12 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) โดยเปิดรับนักเรียนรุ่นแรกและเริ่มดำเนินการเรียนการสอนในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา

ดังนั้น กรณีโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย จึงอยู่ในข่ายที่ต้องปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบกับในปีการศึกษา 2565 โรงเรียนได้ดำเนินการเรียนการสอนครบรอบ 5 ปี ซึ่งจะถึงกำหนดวาระที่ต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากองค์กรนานาชาติ หรือ สมศ. ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2562 ดังนั้นเพื่อให้ได้องค์กรและแนวปฏิบัติมาตรฐานการศึกษาขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งเหมาะสม ในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย จึงเป็นที่มาของงานวิจัยนี้

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาและวิเคราะห์แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขององค์กรตามท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ
2. นำเสนอองค์กรที่เหมาะสมและแนวปฏิบัติขององค์กร เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาวิเคราะห์นี้ สำหรับโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย
3. จัดทำขั้นตอนตามแนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ตามองค์กรที่นำเสนอ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นกรณีศึกษาและเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรหรือหน่วยในการศึกษานี้ คือแนวมาตรฐานการศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ที่ประกาศไว้ในท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ ลงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วยองค์กร 1) Western Association of Schools and Colleges (WASC) 2) Council of International Schools (CIS) 3) Education Development Trust (EDT) 4) New England Association of Schools and Colleges (NEASC) และ 5) องค์กรอื่นที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ โดย คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ, 2562) ซึ่งในงานวิจัยนี้ หมายถึง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ชื่อย่อ สมศ. เนื้อหาการวิจัยเป็นการศึกษาขั้นตอนเงื่อนไข ระบบต่าง ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติของการประกันและการรับรองคุณภาพการศึกษาจากทั้ง 5 องค์กรที่กล่าวมาแล้ว โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสื่อจากเว็บไซต์ของ

องค์กร ทั้ง 5 องค์กร ซึ่งเป็นหน่วยของการศึกษาวิจัยนี้ ทั้งนี้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้กรอบแนวคิดเชิงระบบ (System approach) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำผลการศึกษาวเคราะห์ มาพิจารณาประกอบตามบริบทและเงื่อนไขของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย

สรุปผลการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ ทั้ง 5 องค์กร ประกอบด้วย องค์กร WASC องค์กร CIS องค์กร EDT องค์กร NEASC และ สมศ.

1. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยใช้กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์เชิงระบบ ตามองค์ประกอบของระบบ ซึ่งประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของการเข้าสู่ระบบของการขอการรับรองการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ (Process) กระบวนการรับรอง รวมถึงเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของแต่ละองค์กรที่โรงเรียนต้องดำเนินการ เพื่อขอการประเมินและการรับรองคุณภาพ และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ของระบบ (Output) คือ ผลลัพธ์ของระบบการประเมินและรับรองคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายของโรงเรียน ในการขอการรับรองการประกันคุณภาพจากองค์กรแต่ละองค์ สามารถสรุปได้ ตามตารางที่ 1 และ 2 ดังนี้

องค์กร	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กระบวนการและมาตรฐานการศึกษา (Process and quality educational criterion)	ผลลัพธ์ (Output)	วงจรการประเมิน (Quality Cycle)	ค่าใช้จ่าย (Expenses)
WASC	- ต้องสมัครสมาชิกตามขั้นตอน - มีค่าสมาชิกแรกเข้า - มีการตรวจเยี่ยมครั้งแรก	- การสะท้อนกลับผลการตรวจเยี่ยมครั้งแรก - มาตรฐานเริ่มต้น 5 ด้าน รวม 7 งานหลัก	การรับรอง (Accreditation) หรือการชะลอการรับรอง (Candidacy)	ทุก ๆ 6 ปี	- ค่าสมัครสมาชิก - ค่าธรรมเนียมการตรวจเยี่ยม - ค่าดำเนินการอื่น ๆ
CIS	- ต้องสมัครสมาชิกและเป็นไปตามเงื่อนไข	- มีการเรียนการสอนอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษา - มาตรฐาน 4 ด้าน	ได้รับการรับรองการประกันคุณภาพ (Accreditation)	ทุก ๆ 5 ปี รับรองรายปี	- ค่าสมัครแรกเข้า - ค่าสมาชิกรายปี

	- มีค่าสมาชิกแรกเข้า - มีการตรวจเยี่ยมเพื่อยืนยันคุณสมบัติการเป็นสมาชิก		หรือ ในฐานะสมาชิกที่ชะลอการรับรองการประกันคุณภาพ (Candidacy) เป็นรายปีแรก และทุก ๆ ปี หลังจากนั้น		- ค่าธรรมเนียมการตรวจเยี่ยม - ค่าดำเนินการอื่น ๆ
EDT	- ต้องสมัครสมาชิกและมีค่าสมาชิกแรกเข้า - มีค่าธรรมเนียมก่อนการรับรองคุณภาพ	- มีการตรวจเยี่ยมโรงเรียน - มาตรฐาน 7 ด้าน	ถ้าโรงเรียน ได้ดำเนินการตามมาตรฐานของการประเมินตามที่ EDT กำหนด ถือว่าได้รับการรับประกันมาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งมีอายุความ 3 ปี ระหว่างนั้นโรงเรียนสามารถแสดงใบรับรองการประกันคุณภาพการศึกษาได้ และใช้สัญลักษณ์ของการประกันคุณภาพของ EDT ได้บนสิ่งพิมพ์ หรือเอกสารเผยแพร่ของโรงเรียน	มีการตรวจเยี่ยมทุก ๆ 5 ปี	- ค่าแรกเข้าร่วม ค่าสมาชิกรายปี - ค่าธรรมเนียมการตรวจเยี่ยมทุก ๆ 5 ปี - ค่าให้คำปรึกษาแนะนำ
NEASC	- ต้องสมัครสมาชิกและมีค่าสมาชิกแรกเข้า - มีค่าธรรมเนียมโดยต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย	- 6 Foundation Standards - 10 Learning Principles	Candidacy หรือ Accreditation	5 ปี มีรายละเอียดของ adaptive and fixed phases	- ค่าสมัครสมาชิก - ค่าธรรมเนียมการตรวจเยี่ยม - ค่าดำเนินการอื่น ๆ

	3 ใน 5 ข้อ ตามเงื่อนไข ของ NEASC				
สมศ.	โรงเรียน จัดส่งข้อมูล ประกอบ การ ประเมินเข้า ระบบ E- SAR ตามที่ต้น สังกัด กำหนด	- วิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน และ SAR ของ โรงเรียน มาตรฐานคุณภาพ ประเมินอย่างน้อย 3 ด้านคือ - คุณภาพผู้เรียน - กระบวนการบริหาร และการจัดการ - กระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	จะไม่มี การตัดสิน ผลการประเมินว่า “รับรอง-ไม่ รับรอง” แต่จะ เป็นการยืนยันผล การดำเนินงาน ของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการ พัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษา	ทุก ๆ 5 ปี	ค่าใช้จ่ายการ ดำเนินการ เมื่อมีการตรวจ เยี่ยม ตามจ่าย จริง

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามองค์กร

องค์กร	ค่าสมัคร สมาชิกและ แรกเข้า	ค่าธรรมเนียมราย ปี	ธรรมเนียมตรวจเยี่ยม	หมายเหตุ
WASC	500	1500	- ตรวจเยี่ยมครั้งแรก 1500 - 750 pre initial - การศึกษาตนเอง 1000	หน่วย: ดอลลาร์ สหรัฐ
CIS	1650	ขึ้นอยู่กับจำนวน นักเรียน ประมาณ 500- 6050	2675 ++ Visit Cost	ปอนด์
EDT	660	1964	550 +++	ปอนด์
NEASC	1600	ขึ้นอยู่กับจำนวน นักเรียน ประมาณ 3265 – 5610	2300 ++	หน่วย: ดอลลาร์ สหรัฐ
สมศ.	-	-	-	มีรายจ่ายบางส่วนที่ เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เตรียมพร้อมการประเมิน

ตารางที่ 2 ค่าใช้จ่าย จำแนกตามองค์กร และประเภทค่าใช้จ่าย

จากผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1 และ 2 จะเห็นว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของแต่ละองค์กรทั้ง 5 องค์กรนั้น องค์กรที่เป็นหน่วยงานต่างประเทศจะมีปัจจัยนำเข้า (Input) ที่สำคัญคือการสมัครเป็นสมาชิก รวมทั้งมีเงื่อนไขและขั้นตอนเบื้องต้นทั้งนี้ต้องใช้ระยะเวลาเตรียมการตั้งแต่ระยะแรกของการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถาบัน และมีช่วงระยะเวลาตามแต่ละขั้นตอนเหล่านั้น ตลอดจนมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ดังรายละเอียดในตาราง สำหรับสมศ. ไม่ปรากฏเงื่อนไขเหล่านี้ ส่วนมาตรฐานที่นับเป็นองค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพ จะมีความคล้ายกันทั้ง 5 องค์กร ในแง่มุมของมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร ตลอดจนเป้าหมายการเรียนรู้ การบริหารงาน การเงิน และการมีส่วนร่วม หรือ ผลที่เกิดกับผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stake holders) ของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม แต่ละองค์กรจะมีรายละเอียดและขั้นตอนที่แตกต่างกัน ตลอดจนมีระบบย่อย ๆ ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบของแนวมาตรฐานการประกันและรับรองคุณภาพ

2. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ประการที่ 2 นำเสนอองค์กรที่เหมาะสมและแนวปฏิบัติขององค์กรในการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาวิเคราะห์ สำหรับโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย พบว่า สำหรับปีการศึกษา 2564-2565 นี้ สมศ.และแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาของ สมศ. เหมาะสมกับโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ ทั้งนี้เพราะจากผลการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า ประการแรก เนื่องจากกระบวนการและแนวปฏิบัติขององค์กรนานาชาติทั้ง 4 องค์กรที่ศึกษานั้น ต่างต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ ซึ่งโรงเรียนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรเหล่านั้นควรเข้าร่วมตั้งแต่เริ่มแรกของการดำเนินการจัดการศึกษา ประการที่สองเรื่องค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เพราะในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการรับรองและประกันคุณภาพ ของแต่ละองค์กรนั้น จะต้องมียค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ส่วน สมศ. นั้นไม่ปรากฏค่าใช้จ่ายดังกล่าว ประการที่สาม เนื่องด้วย สมศ. นั้นเป็นองค์กรระดับชาติ ที่ต้องรับรองผลการประกันคุณภาพของทุกโรงเรียนอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าโรงเรียนนานาชาติจะได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกจากองค์กรใดองค์กรหนึ่งจากทั้งสี่องค์กรที่กล่าวมาแล้วก็ตาม ประการที่สี่ ในการประกันคุณภาพภายใน ทุกโรงเรียนต้องส่งรายงานการศึกษาตนเองทุกสิ้นปีการศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัดที่กำกับดูแล และเมื่อครบรอบการประเมินคุณภาพภายนอก ทุกๆ 5 ปี ซึ่ง สมศ. ก็จะรับรายงานการศึกษาตนเอง (Self-study) นั้นผ่านมาจากหน่วยงานต้นสังกัดที่กำกับดูแลโรงเรียนนั้น ๆ ในกรณีของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย หน่วยงานต้นสังกัดที่กำกับดูแล คือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ได้นำส่งรายงานการศึกษาตนเองหรือประเมินตนเองแก่สำนักงานทุกสิ้นปีการศึกษา และถ้าโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ประสงค์ที่จะให้ สมศ. เป็นองค์กรที่ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ก็สามารถแจ้งความจำนงค์ไปที่ สช.ได้ สช.ก็จะนำส่งรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ไปยัง สมศ. เพื่อดำเนินการต่อไป ประการสุดท้าย ประการที่ห้า โรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

ตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของ สมศ. สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้วยเช่นกัน

จากผลของการศึกษาวิเคราะห์ห้องครุณานาชาติทั้ง 4 องค์กรรวมถึง สมศ. ด้วย และประกอบด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงสรุปได้ว่าองค์กรและแนวปฏิบัติของ สมศ. จะเหมาะสม สำหรับโรงเรียนนานาชาติเอกชนส่วลล์ เชียงราย เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ณ ช่วง เวลาปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2564-2565)

3. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ประการที่ 3 จัดทำขั้นตอนตามแนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามองค์กรที่เหมาะสม ของโรงเรียนนานาชาติเอกชนส่วลล์ เชียงราย จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 องค์กรและแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม สำหรับโรงเรียนนานาชาติเอกชนส่วลล์ เชียงราย ณ ช่วงเวลาปัจจุบัน คือ สมศ. และแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาของ สมศ. ดังนั้นขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

3.1 ขั้นตอนแรก โรงเรียนต้องทำความเข้าใจกรอบแนวทางการการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยภาพรวมเป็นพื้นฐาน ตามเอกสาร เรื่องแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ Covid-19 สำหรับประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ประเภทโรงเรียนนานาชาติ (Non Joint Accreditation) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2564) ทั้งนี้ สมศ. ได้ระบุถึงหลักการและแนวคิดที่สำคัญ 2 ประการของการประเมินคุณภาพ คือ 1) การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ที่จะต้องรับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษาและร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น และ 2) การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความท้าทายและช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากล ให้เป็นไปตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ทั้งนี้การประเมินภายนอกในช่วงเวลาปัจจุบัน ปี 2564-2565 เป็นการประเมินภายใต้สถานการณ์ Covid - 19 เป็นการประเมินแบบออนไลน์ โดยมีแนวทางการตัดสินระดับคุณภาพ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน หรือด้านอื่นตามที่โรงเรียนกำหนด โดยมีแนวทางการพิจารณาจากคุณภาพผู้เรียนในประเด็น ความเหมาะสม เป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผล2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ หรือด้านอื่นตามที่โรงเรียนกำหนด โดยมีแนวทางการพิจารณาจากคุณภาพของกระบวนการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในประเด็น ต่อไปนี้ ความเป็นระบบ ความเชื่อถือได้ และ ประสิทธิภาพ3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือด้านอื่นตามที่สถานศึกษากำหนด โดยมีแนวทางการพิจารณาจากคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ ความเป็นระบบ ความเชื่อถือได้

และประสิทธิผล การประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. สมศ.จะนำรายงานการศึกษาตนเองของโรงเรียน (Self-study report: SAR) เป็นข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์โรงเรียน รายงานการศึกษาตนเองดังกล่าวโรงเรียนได้นำส่งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทุกปีคือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3.2 ขั้นตอนที่สอง โรงเรียนประสานงานเรื่องการประเมินคุณภาพภายนอกกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเพื่อแสดงความประสงค์รับการประเมินภายนอกจาก สมศ. โดยจัดส่งข้อมูลประกอบการประเมินเข้าระบบ E- SAR ตามที่ต้นสังกัดกำหนด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเอกชนพิจารณาจัดส่งรายชื่อสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้ สมศ. ผ่านระบบ E-SAR สมศ. สมศ.ประกาศรายชื่อสถานศึกษาที่ สข. ส่งให้มายังโรงเรียนเพื่อทราบแผนการประเมิน หลังจากนั้น สมศ. ส่งรายชื่อคณะผู้ประเมินให้โรงเรียนทราบ ในขณะเดียวกันในขั้นตอนนี้ โรงเรียนเตรียมความพร้อมเพื่อทำความเข้าใจให้กับ ครู บุคลากร ในเรื่องการประกันคุณภาพภายนอกครั้งนี้ เพื่อความเข้าใจร่วมกัน และมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ตลอดจนการเตรียมหลักฐานประกอบการประเมิน

3.3 ขั้นตอนที่สาม โรงเรียนโดยประธานคณะกรรมการประกันคุณภาพประสานงานกับ สมศ. ในกรณีจัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมให้ผู้ประเมิน (ถ้ามีการร้องขอ)

3.4 ขั้นตอนที่สี่ เตรียมการดำเนินการประเมิน ออนไลน์ และเตรียมผู้แทนโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้สัมภาษณ์ ในระหว่างการประเมินประกันคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาแนวปฏิบัติขององค์กรต่าง ๆ ประกอบด้วยองค์กร WASCE, CIS, EDT, NEASC และ สมศ. โดยใช้การวิเคราะห์เชิงระบบ (System approach) ในภาพรวมนับว่าเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์และได้ผล เนื่องจากทำให้พิจารณาขอบเขตของระบบ (Boundary) การประเมินคุณภาพการศึกษาได้ชัดเจน (MBA Skool Team, 2021) โดยพบว่าในองค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพการศึกษานั้นตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) จะมีระบบย่อย (Subsystem) หลายระบบซ้อนอยู่ซึ่งระบบย่อย ๆ เหล่านั้นจะทำให้องค์ประกอบของระบบและระบบนั้นในภาพรวมทำงานได้ครบตามที่ต้องการ (Hawks, 2021) การเข้าสู่ระบบการประเมินหรือระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของ WASCE, CIS, EDT, NEASC ต่างมีระบบการสมัครสมาชิก ระบบการตรวจสอบเงื่อนไข คุณสมบัติแรกเข้า ระบบการตรวจเยี่ยมครั้งแรก เป็นต้น ส่วน สมศ. นั้น ระบบย่อยในการที่โรงเรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาก็มีเช่นกัน แต่อาจไม่ซับซ้อน ทั้งนี้ สมศ.มีการรับและการส่งต่อรายงานการศึกษาตนเอง (SAR) ผ่านหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน นอกจากนั้นในการเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยผ่าน สมศ. โรงเรียนไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิกและไม่มีค่าธรรมเนียมใด ๆ มีเพียงเงื่อนไขเบื้องต้นคือเงื่อนไขของกำหนดเวลาที่สถานศึกษาทั่วประเทศต้องได้รับการ

ประเมินมาตรฐานการศึกษาภายนอก ทุก 5 ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542)

ส่วนองค์ประกอบด้านกระบวนการและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของแต่ละองค์กร ก็จะมีระบย่อยเป็นส่วนสำคัญและมีกระบวนการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน เช่น กรณีตัวอย่างของ NEASC ที่ได้เริ่มนำกรอบแนวคิดที่เรียกว่า ACE Learning (New England Association of Schools and Colleges, 2021) มาใช้ในปี พ.ศ. 2559 ระบบนี้เป็นระบย่อยของการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเปลี่ยนไปจากการประเมินในอดีต โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ในลักษณะการเปลี่ยนผ่าน “Transform” มากกว่าการทำในลักษณะการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น “Improve” โดยให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อเนื่องที่ เกิดจากการเรียนรู้ (Learning outcome) มากกว่า “Learning output” โดยที่ผลต่อเนื่องของการเรียนรู้จะเป็นผลกระทบที่แสดงช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน ต่อเนื่อง หรือที่เรียกว่าเป็น “Impact” ต่างกับผลการเรียนรู้ (Learning output) ที่เน้นการวัดผลการสอบ หรือความสำเร็จในด้านวิชาการ (Academic Achievement) นอกจากนี้หลักการตามกรอบ ACE เน้นการเปลี่ยนโรงเรียน ให้เป็นสถานที่ที่ให้โอกาสของการเรียนรู้ โดยที่ ACE ประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ มาตรฐานพื้นฐานเบื้องต้น ที่เรียกว่า “Foundation Standard” รวม 5 ประเด็น และ ACE Learning Principle ซึ่งเป็นหลักการเกี่ยวกับการเรียนรู้ 10 ประเด็น ซึ่งทั้ง 10 ประเด็นเปรียบเสมือนระบย่อยที่ประกอบเป็น ACE 3 ระบบ ประกอบอยู่ภายใน ได้แก่ ระบบการออกแบบการเรียนรู้ (Learning architecture: A) ระบบวัฒนธรรมการเรียนรู้ (Learning culture: C) และระบบนิเวศการเรียนรู้สู่ความยั่งยืน (Learning ecology: E)

ส่วนผลลัพธ์ของระบบประกันคุณภาพการศึกษา (Output) นั้น หลังการประเมินสถานศึกษาตามเงื่อนไข หรือมาตรฐานต่าง ๆ แล้ว สถานศึกษาจะได้รับสถานภาพ เป็นการรับรองประกันคุณภาพ (Accreditation) หรือการขอรับการรับรอง (Candidacy) จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง สำหรับ สมศ. เป็นการพิจารณาแบบเชื่อมโยงทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Approach) ให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา และเป็นการประเมินออนไลน์ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยที่การพิจารณาระดับคุณภาพของการประเมินมีระดับคุณภาพ 5 ระดับ ในแต่ละระดับคุณภาพเป็นการตัดสินเชิงคุณภาพ ที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง (สมศ.องค์การมหาชน, 2564, น. 6)

2. การจัดทำขั้นตอนตามแนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับ โรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย เมื่อวิเคราะห์ได้ว่าแนวปฏิบัติที่เหมาะสมใน

ช่วงเวลาปัจจุบัน คือ แนวปฏิบัติของหน่วยงาน สมศ. ดังนั้น ขั้นตอนที่เหมาะสม จึงเป็นไปตามแนวทางตามประกาศของ สมศ. ว่าด้วยเรื่อง แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ Covid-19 สำหรับประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ประเภทโรงเรียนนานาชาติ (Non-joint accreditation) (สมศ.(องค์การมหาชน), 2564) และคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนนานาชาติเกนส์วิลล์ เชียงราย ทั้งนี้โรงเรียนได้นำส่งรายงานการศึกษาตนเอง (SAR) ทุกปีนับตั้งแต่เปิดดำเนินการเรียนการสอน

ขั้นตอนตามแนวปฏิบัติเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา ของ สมศ. แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน และสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ขั้นตอนแรก โรงเรียนต้องทำความเข้าใจกรอบแนวทางการประเมินของ สมศ. ขั้นตอนนี้ ระดับผู้บริหารที่เป็นหัวหน้าทีมงานต่าง ๆ ของการประกันคุณภาพ จะเป็นผู้มีส่วนสำคัญมากและจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพต่อการประกันคุณภาพภายนอก ผู้บริหารและทีมงานเป็นปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหารที่สำคัญของโรงเรียน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพันธุ์ กระสังข์สรสิริ และคณะ (2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติภัก สี่หาไชย และ วันทนา อมตาริยกุล (2563) ทั้งนี้ในการเตรียมการเป็นไปเพื่อความเข้าใจและเตรียมพร้อมการประเมินคุณภาพ ซึ่งอาจดำเนินการในลักษณะกระบวนการจัดการความรู้ โดยเป็นลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและทีมงาน อันจะส่งผลดีต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ญัฐพัชร วงศ์พัฒนารณเดช (2559) ที่ศึกษาพบว่ากระบวนการจัดการความรู้จะสามารถนำมาใช้ได้ดีส่งต่อการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก

2. ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนที่สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอกของโรงเรียน ที่กำหนดมาตรฐานการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563, น. 8) ตลอดจนการเตรียมหลักฐาน สารสนเทศ ประกอบการประเมิน เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี มณีมาส และคณะ (2555) ที่พบว่าปัจจัยด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการบริหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำงานระบบประกันคุณภาพ

3. ขั้นตอนที่สาม โรงเรียนโดยประธานคณะกรรมการประกันคุณภาพ ประสานงานกับ สมศ. ในการจัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมให้ผู้ประเมิน (ถ้ามีการร้องขอ)

4. ขั้นตอนที่สี่ เตรียมการดำเนินงานการก่อนตรวจเยี่ยมเพื่อการประเมิน หรือการประเมินแบบออนไลน์ โดยเป็นการเตรียมผู้แทนโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้สัมภาษณ์

ระหว่างการประชุมประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้โรงเรียนต้องทำความเข้าใจกรอบแนวทางการประกันของ สมศ. ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยอาจใช้กระบวนการจัดการความรู้ในเรื่องประกันคุณภาพ โดยอาจเป็นไปในลักษณะ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การประกันคุณภาพร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง (Knowledge sharing) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณ์ัฐพัชร วังศ์พัฒนารณเดช (2559) ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการความรู้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมของการเตรียมการทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานต้องการสนับสนุนด้านทรัพยากรที่สำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเศรษฐ์ อรรถรวีวัฒน์ และ ธนินาฏ ณ สุทร (2555) ที่สรุปว่าสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินการประกันคุณภาพตามแผนงาน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์โดยใช้การศึกษาจากเอกสารและสื่อที่อยู่ในระบบเว็บไซต์ของแต่ละองค์กร และด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกรอบแนวคิดการวิเคราะห์เชิงระบบ (System approach) ทำให้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงองค์ประกอบและแนวปฏิบัติของระบบการประกันคุณภาพของทั้ง 5 องค์กรได้อย่างชัดเจน ในเชิงเปรียบเทียบ นอกจากนี้ได้รับทราบถึงประเด็นในการการประกันคุณภาพที่มีการขอรับรองจากองค์กรนานาชาติ มีต้นทุนทั้งด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนในด้านของเวลา และสุดท้ายได้รับทราบถึงแนวโน้มและทิศทางของมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อสถานศึกษา ทั้งจากแง่มุมของประเทศไทย หรือจากแง่มุมของนานาชาติประเทศว่า มีแนวโน้มที่เป็นไปในทิศทางเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformation) ของสถานศึกษาและเพื่อความยั่งยืน ของสถานศึกษา เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การประเมินคุณภาพการศึกษาของระบบโรงเรียนนานาชาติ ระบบสารสนเทศ ข้อมูลพื้นฐาน ร่องรอยและหลักฐานเชิงประจักษ์ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ นับตั้งแต่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

1.2 ในการเข้าร่วมและขอการรับรองการประกันคุณภาพกับองค์กรนานาชาติทั้ง 4 องค์กร ซึ่งเป็นหน่วยในการศึกษาของงานวิจัยนี้นั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรมีแผนและเริ่มดำเนินการนับตั้งแต่ระยะแรกเมื่อเริ่มดำเนินการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะระบบประกันคุณภาพเหล่านั้นมีกระบวนการและระบบย่อย (Subsystems) ต่าง ๆ หลายระบบซ้อนอยู่ภายในของระบบประกันคุณภาพ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ

1.3 ในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยองค์กรนานาชาติ โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรจะต้องมีผู้ติดต่อประสานงานที่เข้าใจเรื่องคุณภาพการศึกษาและทำงานประจำการตลอดเวลา เพื่อความราบรื่นในการดำเนินงาน และการติดต่อประสานงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยต่อไป

2.1 การศึกษาติดตามในด้านของการเปลี่ยนแปลง (Transformation) หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาหลังจากที่ได้เข้าร่วมในการขอรับรองการประกันคุณภาพจากองค์กรนานาชาติทั้ง 4 องค์กร นั้น เป็นประเด็นที่น่าสนใจ

2.2 ควรมีการศึกษาในรายละเอียดในแง่มุมของความเหมือนและความแตกต่างของแนวปฏิบัติและเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกขององค์กรจากประเทศไทย คือ สมศ. และองค์กรจากนานาชาติทั้ง 4 องค์กร ซึ่งเป็นหน่วยศึกษาของงานวิจัยนี้

แหล่งอ้างอิง

กิตติภัก สี่หาไชย และวันทนา อมตาริยกุล. (2563). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 6(2), 103-113. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/article/view/239874>

ณัฐพัชร วงศ์พัฒนานนเดช. (2559). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

บุญศรี มณีมาส, นพรัตน์ ชัยเรือง, และวิวรรธณ จงจิตร ศิริจิรกาล. (2555). การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. *สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*, 14(2), 111-122. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/cjwu/article/view/95348>

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ. (2562, 22 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 47ง. หน้า 28-29.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 117ก. หน้า 1-23.

เมธาพันธุ์ กระสังข์สรสิริ, ประเมทาพร บุญปลอด, พนา จินดาศรี, และศุภธนฤช ยอดสละ (2565). ปัจจัยสำคัญการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราช*

- ภัญญะมหาสารคาม, 5(1), 60-68. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/article/view/245482>
- วรเศรษฐ์ อรรถวิวัฒน์ และธนิษฐา ฤณสุนทร. (2555). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 6(1), 127-133. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ/article/view/50667>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2564, 31 สิงหาคม). แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ Covid-19 สำหรับประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ประเภทโรงเรียนนานาชาติ (Non-joint accreditation). สำนักงาน.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
- Hawks, D. (2021). *Subsystem: Definition and Explanation*. Study.com. <https://study.com/academy/lesson/subsystem-definition-lesson-quiz.html>
- MBA Skool Team. (2021). *Systems Approach Meaning, Important & Example*. MBA Skool. <https://www.mbaskool.com/business-concepts/marketing-and-strategy-terms/18238-systems-approach.html>
- New England Association of Schools and Colleges. (2021). *What is "ACE"?*. <https://www.neasc.org/ace/what-is-ace>